



Edatisme: *com es pot detectar i prevenir*



El Programa de Gent Gran de la Fundació "la Caixa", amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de la gent gran, promou iniciatives que contribueixen a sensibilitzar la societat i a fer visibles les inquietuds, interessos i necessitats de la gent gran posant-ne en relleu els coneixements, fortaleces i valors, en defensa de la seva dignitat.

Què és l'edatisme?

És la **discriminació envers una persona únicament per l'edat**. Moltes vegades davant de la vellesa podem mostrar:

1

ESTEREOTIPS

Són creences o idees que unifiquen la gent gran com si tots tinguessin les mateixes necessitats i interessos, de manera que **se'n nega la diversitat i heterogeneïtat**.

Per exemple, és un estereotip pensar que, pel fet de ser gran, una persona és dependent, té mal caràcter o és inflexible pel que fa a les idees i creences o a l'hora de prendre decisions.

2

SENTIMENTS

Es produeix quan, en pensar en la vellesa, només tenim **sensacions negatives de por, pesar o temor** pel que fa a aquesta etapa vital.

Tots aquests sentiments aconseguixen que intenti negar la meva vellesa ("Jo no soc gran") o que fins i tot no vulgui estar amb persones "més grans".

3

ACTITUDS

Fa referència a idees sobre **com s'ha de comportar una persona pel fet de ser gran**.

Per exemple, una frase com ara: "A la teva edat ja no hauries de fer aquesta activitat" expressa una actitud edatista envers la persona.

Exemples de conductes edatistes

L'edatisme pot provocar **que la persona gran no faci una activitat, no accedeixi a un servei o no pugui gaudir d'aquesta etapa vital**. Aquestes conductes poden tenir lloc en múltiples àmbits:



ÀMBIT PROFESSIONAL

Els professionals poden ser edatistes si no **tenen en compte la diversitat de necessitats socials i sanitàries personals** encara que es tingui una mateixa edat. Aquest tracte homogeni es pot manifestar en l'ús d'un **llenguatge simple i edulcorat** en la conversa entre el professional i el pacient gran.



És edatista, per exemple, que un professional s'adreci a la persona gran amb una actitud paternalista o faci servir diminutius per parlar-hi: **"ara prendrem la pastilleta"**.

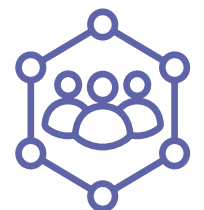


ÀMBIT FAMILIAR

Quan els familiars de la persona gran **prenen decisions per ella**, encara que estigui bé cognitivament, **decideixen sobre les activitats que pot fer o no o donen per descomptat que té molt temps lliure**, tenen un comportament edatista.



En són exemples quan un fill truca el pare perquè **l'ajudi amb els nets, donant per descomptat que ho podrà fer** en qualsevol moment, o quan una filla decideix que tramitarà l'ajuda d'un viatge per a la mare perquè ella **"no se'n surt amb les tecnologies"** i pren la decisió que ha de fer aquell viatge.



ÀMBIT COMUNITARI

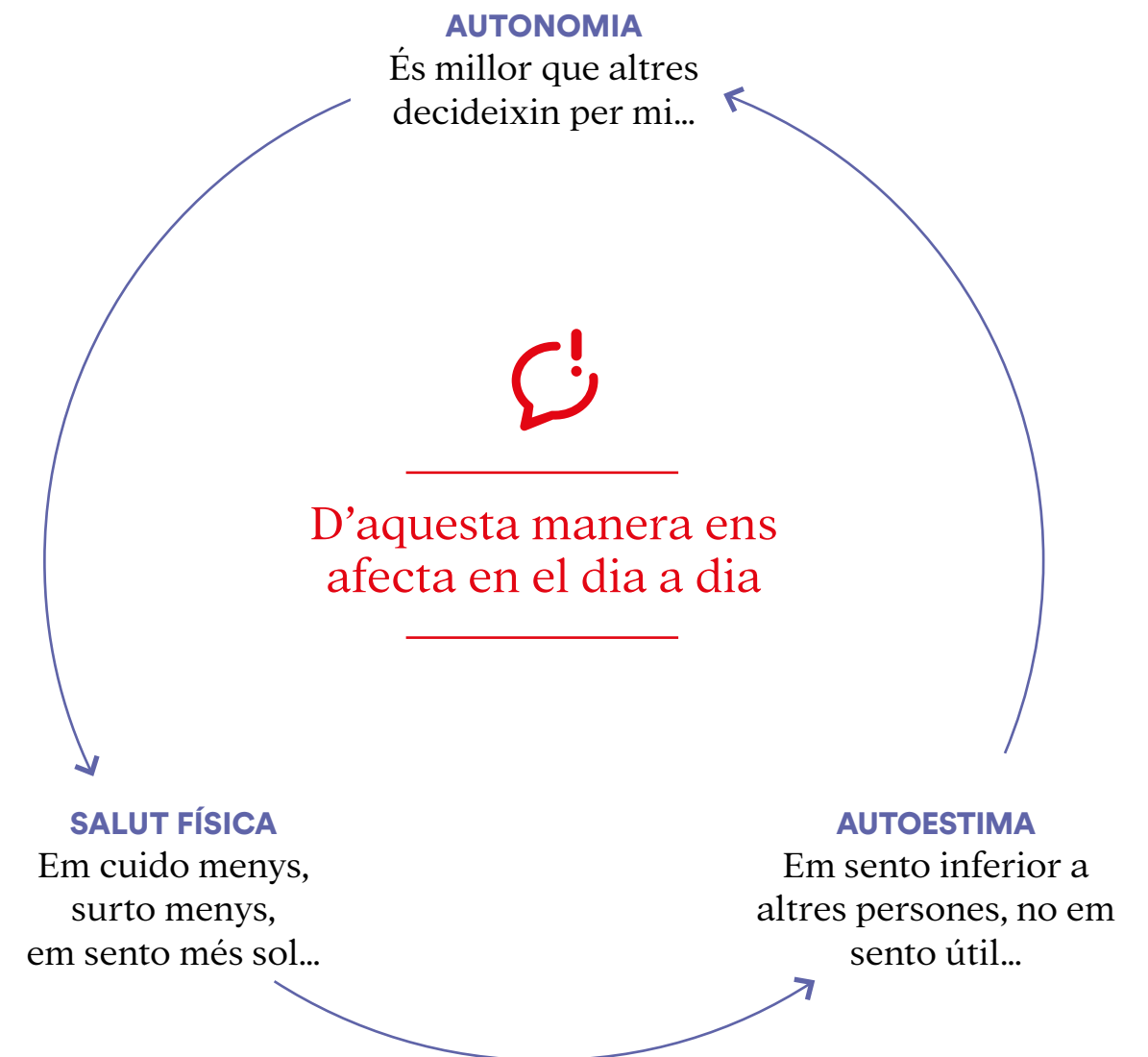
És edatista que les accions que es duen a terme en l'entorn comunitari **no tinguin en compte les opinions i necessitats** de la gent gran.



Hi ha edatisme, per exemple, en el fet que en unes jornades culturals del barri es planifiquin activitats de tecnologia només **pensades per als més joves**, en creure que la gent gran no hi tindrà interès, o quan en un gimnàs es canvien els horaris de les activitats **sense escoltar l'opinió dels usuaris més grans** perquè es considera que **"tenen tot el temps del món"**.

Conseqüències de l'edatisme

L'edatisme pot **acabar afectant de manera negativa la persona gran, limitant-ne les oportunitats de participació social**, però també en l'àmbit de la salut, de diverses maneres:



Vols ajudar a prevenir i reduir l'edatisme a la teva comunitat?

TALLER SOBRE EDATISME: com es pot detectar i prevenir

 TALLER PRÀCTIC
I VIVENCIAL

 2 DIES

 2 HORES
PER SESSIÓ

INSCRIPCIÓ
Informa-te'n a la recepció
del centre



El taller té com a objectiu conscienciar la gent gran sobre l'edatisme generant espais de reflexió i proporcionant eines per gestionar aquestes situacions. A més, promou accions de sensibilització comunitàries i intergeneracionals a través del voluntariat a fi de contribuir a prevenir i reduir l'edatisme.



PRIMER DIA DEL TALLER

Faràs activitats que et faran veure com l'edatisme apareix a través de l'ús del llenguatge i en les imatges quotidianes i com tots podem tenir pensaments i actituds edatistes envers els altres i envers nosaltres mateixos.



SEGON DIA DEL TALLER

Es tractaran els drets de la gent gran, la importància de l'educació sobre la vellesa i l'activitat intergeneracional, i es planificaran accions d'intervenció comunitària.

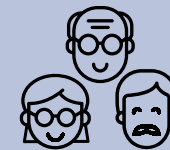


PERQUÈ TU PUGUIS

Conèixer millor l'edatisme i actuar de manera conjunta i acompanyada, en el teu entorn pròxim, per contribuir a reduir-lo.

Com es desenvolupa el taller?

Està format per dues sessions participatives que combinen activitats i dinàmiques de conversa i reflexió en què la gent gran pot compartir experiències. Tot això, amb la finalitat d'augmentar el coneixement que tenen sobre l'edatisme; incrementar-ne les habilitats per gestionar situacions en què es produeixi; identificar i disminuir les accions i actituds edatistes envers un mateix i envers els altres, i augmentar la sensibilització comunitària per fer front a aquest fenomen. A continuació, es mostren algunes accions per combatre'l:



Si es fa servir una **imatge** d'una persona gran, observar si és **inclusiva i diversa**.



Posar en valor la gent gran, les seves activitats i contribucions a la família i a la societat.



No fer servir l'edat com l'única raó **per considerar que una persona pot fer o no una acció** o activitat.



Cuidar el llenguatge envers la gent gran tant en **materials escrits** com en les **converses del dia a dia**.



Fer servir les **arts visuals i literàries per promoure la reflexió** sobre què és envellir (cinefòrums, clubs de lectura).



Practicar el llenguatge assertiu a l'hora d'expressar que s'ha rebut una conducta o comunicació edatista ("En parlar així de la meua edat, m'has fet sentir malament").



Una de cada tres persones a Europa és víctima, en un moment o altre, d'alguna **discriminació relacionada amb l'edat**. El terme *edatisme* es refereix a la discriminació per raó d'edat, **especialment de la gent gran**, i moltes vegades es reflecteix en l'ús inadequat del llenguatge. Aquest fenomen està relacionat amb la **manera com entenem la vellesa i l'envelliment**, amb la manera de relacionar-nos amb altres generacions i en la forma en què es **perpetuen estereotips i idees preconcebudes** sobre la gent gran que limiten la comprensió de la diversitat de la vellesa.